

kovsko šolo v Ljubljano se podkovstva učiti, da do-
bijo dotično diplomu.

Kako zelo uže tudi liberalcem presedajo po njih
leta 1869. za ljudske šole skovane postave, kaže v
tukajšnjem zboru sprejeta resolucija, po kateri se de-
želnemu odboru nalaga, studije delati o tem, kako bi
se po spremembi deželnih šolskih postav ali pa na ad-
ministrativni poti velikim stroškom moglo v okom
priti; o tej zadevi odbor prihodnjemu zboru nasvete
stavi.

Deželni zbor tirolski.

Poslanec Greuter je svoj predlog o zboljšanju
kmetijskega posestva med drugimi podprl s temi raz-
logi: Kmetije so se od leta 1870. do 1875. še za novih
297 milijonov gold. zadolžili. Prejšnji državni zbor ni
za povzdigo kmetijstva skoro nič storil. Razkosovanje
zemljišč, čedalje več krčem, pahišno kramarstvo: vse
to razdeva kmetijstvo. Med kmeti je čedalje manj de-
narja. Hranilnice jim ne pomagajo, ker niso več špa-
rovke, kar bi imele biti, ampak so špekulantinje, ki
terjajo čedalje več obresti (činže).

Deželni zbor goriški.

Sedma (zadnja) seja 1. julija t. l. ob 3. uri po-
poldne. — Vsi poslanci nazoči, samo gosp. namestnik
De Pretis ne. V imenu deželnega odbora stavi dr. Abram-
te-le predloge: Deželni zbor se zahvaluje Nj. veli-
čanstvu, vladi, državnima zbornicama in ces. namestniku
za podporo naklonjeno naši deželi v hudih stiskah tega
leta. — Potrdila se je garancija deželnega zaloga za
predplače iz državnega zaloga v omenjenih stiskah. —
Poslanec Jonko bere interpelacijo zadevajočo poprave
na državni cesti v Soški dolini. — Poslanec Faganel
je ponovil, pa potlej umaknil svoj v 5. seji podani pred-
log, da naj bi, kdor služi zunaj domače vasi, plačaval
zaslužku primerno davščino v domačo občinsko denar-
nico. — Prošnje so bile mnoge uslišane, druge spet
ne. Dovoljenih je med drugim 300 gold. za nek most
na gorenjem Krasu. Cesta iz Medane v Mušo čez Pre-
val bo skladovna. Za cesto od Želina do kranjske meje
(na Cirkljanskem) je 1000 gold. dovoljenih; 1000 gold.
za cesto v kobaridskem Kotu proti Breginju; 1000 gld.
za cesto med sv. Lucijo in Kozariščem. — Cesta iz
Zagraja skozi Rubije, Šavodnje, Štandrež v Gorico bo
skladovna. Za cesto med Pevmo in Kojskem je dovo-
ljenih 1500 gold. — Za most čez Idrijico je odločenih
Šebreljski občini 300 gold. — Za poravnavo klanca
med Mataúnom in Naklom je odmenil dež. zbor 2000,
za cesto od Skopega skoz Dutovlje proti Občini 1000
gold. — Za starinski muzej v Ogleji za l. 1881.
150 gold. — Dvema uradnikoma je dovolil zbor vsa-
kemu 100 gold. podpore; dvema praktikantoma pa ad-
jutum povišal. — Za novi most čez mejno reko Idrijo
pri Medeji (v Lahih) je dovoljenih (za ll. 1880. in
1881.) 5000 gold. — Rešena sta proračuna glav-
nega zaloga za uboge in deželnega zaloga za
l. 1880. (poročata posl. Kocijančič in dr. Tonkli).
Dalje je predlagal finančni odsek četvero sem spada-
jočih reči, in sicer, nekaj zastran načina, kako se ima
pobirati davščina od vina in deželna užitnina; nekaj
zastran bolnišničnih stroškov in dotičnega obračuna s
tržaškim magistratom in slednjič to-le: „Pooblasti se
deželni odbor, da izplača 1000 gld. letne podpore c. k.
kmetijski družbi goriški le tedaj, ako se ona dogovori
ž njim zastran poprave poslopij na društveni kme-
tiji, katera služijo zdaj slovenskemu oddelku deželne
kmetijske šole, tako, da bo poravnava ugajala deželnim

interesom“. Kar se tiče užitnine, oglasil se je prvi
vladin zastopnik ter omenil, da naj bi se porav-
nalo razmerje med užitninskimi dokladami od vina in
od piva po volji vladini. Poročevalec dr. Tonkli je
zagovarjal odsekov predlog. O nadrobni razpravi se
vname živahna debata zastran podpore 1000 gold, ki
naj bi jo deželni odbor pogojno izplačal kmetijski
družbi. Grof Coronini nasvetuje, naj bi se ome-
njeni znesek plačal brezpogojno; dr. Tonkli pa našteva
vzroke, zakaj je pogoj v finančno-odsekovem predlogu
na pravem mestu. Na zadnje je obveljal odsekov
predlog. — Zoper znesek 13.000 gold., ki jih dežela
plačuje za kmetijsko šolo, vstavljaj se je poslanec
dr. Maurovič, češ, da kmetijska šola ni do sedaj prak-
tično nič koristila, in trdi, da bi bilo bolje, da bi se
učenci pošiljali sè stipendiji na druge kmetijske šole.
Proti temu govorijo poslanci Gasser, Dettori, De-
peris, Pagliaruzzi in poročevavec dr. Tonkli.
Potrjeni so vsi odsekovi predlogi in odobrena
vsa finančna postava za l. 1880. po odsekovih
nasvetih. Glavno strašilo letošnjega zborovanja ni stra-
šilo letos nikogar; to je uravnava dolenje Soče,
oziroma, povračilo 800.000 gold., za katero bi
imela dežela prevzeti poroštvo. Vsa ta stvar je od-
ložena za prihodnjo sesijo. Med tem naj deželni zbor
studije dela in pripravljaj, česar treba. — Proračun
deželnega zaloga za leto 1871. se je potrdil brez
posebnih ugovorov. Doklade dotične znašajo: na
skupni znesek vseh neposrednih davkov 12⁰/₀, na vžit-
nino od vina in mesá 20⁰/₀, na žgane pijače 50⁰/₀;
1 gold. na vsak hektoliter nadrobno potočenega piva.
Ponovljeni so tudi vsi tisti sklepi, ki so bili sprejeti o
razpravi deželnega budgeta pro 1880. Sprejet je dalje
predlog zastran eventualnega povišanja doklad k izrav-
nim davkom z ozirom na vpeljavo novega zemljišnega
davka. — Deželnemu odboru je naročeno, da napravi
prošnjo do visoke vlade za odpust davka v vin-
skih krajih zavoljo tega, ker je preteklo zimo veliko
trt pomrlo. Še neke druge malenkostne reči je zbor
rešil in potem je glavar sklenil sejo in sejno dobilo s
primernim kratkim ogovorom in z „evviva“- in „živio“-
klici Nj. veličanstvu Francu Jožefu I.

Naši dopisi.

Z Dunaja. — Ker vidim, da je „Novicam všeč bila
pesmica, katero sem jim poslal iz tukajšnjega zabav-
nega časnika „Cri-Cri“, pošiljam jim danes par zastavic,
da ljubljanski ustavoverski nemčurji vidijo, kako njih
brklarije sodijo pošteni Nemci. Pod naslovom „Libe-
rale Schlagworte“ beremo to le:

Was nennen die Liberalen „Sprachenzwang?“
Wenn man dem Ungarn sein Eljen, dem Croaten
und Slovenen sein Živio, dem Čechen sein Slava, dem
Südtiroler sein Evviva missgönnt und die Monarchie nur
dann für „gerettet“ erklärt, wenn alle Völker unisono
und mit Begeisterung: „Vivat Herbst!“ und „Hoch
Schmerling!“ rufen werden.

Was heisst „Boden der Verfassung?“

So heisst jenes kleine, aber ergiebige Stück politi-
scher Schlaraffenlande, auf welchem bisher Minister-Porte-
feuille, Verwaltungsraths-Stellen, eiserne Kronen, Ei-
senbahn-Concessionen und andere niedliche Spielzeuge
wild wachsen, daher es begreiflich erscheint, dass viele
Verfassungstreue diesen fruchtbaren „Boden der Ver-
fassung“, auf dem es bisher keine Missernte gab, nur
ungern verlassen wollen.

Was versteht man unter „Clerikal“?

Clerikal nennt man Diejenigen, welche im Gegensatze zu den Liberalen aus ihrer politischen Stellung niemals ein Geschäft machen.

V Ptuji. — Uradovanje slovensko v cerkvenih zadevah sklenili so tirjati duhovniki ptujske, veliko-nedeljske in završke dekanije zbrani na shodu (konferenciji) v Ptuji, dalje pa duhovniki dekanije Podravske zbrani v Hočah. To je času popolnem primerno. Narodi slovanski v Avstriji zahtevajo svoje narodne pravice. Treba je, da tudi v cerkvenih zadevah preneha 100letno nemško birokratstvo. Na Slovenskem oznanjujejo duhovniki Kristusa v slovenščini, spovedavajo slovenski, katehizirajo slovenski, zakaj bi tedaj vse drugo moralo biti nemško? Le nevednost, nesposobnost poleg nedostojne mržnje in grdega renegatstva more protiviti se toliko opravičenim, koristnim in potrebnim narodnim zahtevam Slovencev! — Tako se piše „Slov. Gosp.“ Kaj pa gospodje na Kranjskem, Goriškem, Tržaškem in sploh na Slovenskem?

S Šenturške gore 21. jul. R. — Danes popoldne vsula se je med dežjem gosta toča razne debelosti, po večem debela ko lešniki; padala je pa vmes tudi orehom in kurjim jajcem podobna. Take toče svoje žive dni nisem videl, dasi na starosti uže pet križev in eno kljuko z letom povrhuštem. Rožljala je dobro četrtinko ure ter mi dva okna potrpnila; da tudi drevja in polja ni božala, mi ni treba praviti, vsaj stari pregovor pravi: „toča škoduje, če bi jo tudi v mehu čez polje nesel“. Sreča, da so ljudje ječmen, rž in pšenico uže poželi. — Od Kamnika proti Brdu in Moravčam je pa bojda še hujše razdevala, ker vsi hribi so še zvečer beli bili. So to pač pasji dnevi, da Bog pomagaj!

Št. Jernej na Dolenjskem 20. julija. — Danes smo imeli tukaj tako vesel in slovesen dan, da tacega naša okolica še ne pomni! Obiskal nas je na svojem potovanju visokočastiti ces. kr. deželni predsednik gospod Winkler. Vredno sprejeti preblagega gospoda olišpal se je Št. Jernej kar koli je mogel: s stolpa in hiš so vihrale cesarske in deželne zastave, maji so bili postavljeni, možuarji so pokali in slavolok z napisom: „Pozdravljen gospod cesarski namestnik“ se je odlikoval. Naproti mu je šla duhovščina in pa šolska mladina z učiteljstvom in šolsko zastavo, v rokah zelene lipove vejice držeča. Ko se od Kostanjevice pripelje mili gospod, da ogleda po toči poškodovane kraje, pokloni se mu gosp. župnik Vovk in ga pozdravi z daljšim ginljivim ogovorom, in ko omeni, s kako prisrčno radostjo je narod čul Najvišje imenovanje njegovo za deželnega načelnika, zagrmeli so iz ust šolarjev in vseh družih navzočih navdušeni „živio-klici“. Potem nastopi nadučitelj gosp. Sajè in tudi v slovenskem jeziku pozdravi gospoda predsednika v imenu svojih tovarišev učiteljev, ter ga prosi šoli preblage njegove naklonjenosti. Ljubezljivo se gospod predsednik zahvaluje obema govornikoma. Spremljan od velike množice, med katero je bil tudi c. kr. okrajni glavar g. Schönwetter, deželni poslanec g. Pfeifer, srenjski odborniki in drugi, gre v šolo, kjer v 3. razredu dá nekoliko učencev izpraševati. Kakor so mu bili odgovori všeč, tako tudi „cesarska pesem“, katero so otroci navdušeno zapeli. Preblagi gospod so razodeli svojo zadovoljnost rekši, da je „šola v prav dobrih rokah, in to je vselej tam, kjer med duhovščino in učiteljstvom kraljuje lepa sloga, kjer drug družemu pomaga in se v šoli ne podučuje samo, temuč tudi izrejuje.“ Po obedu v gostilnici Zagorčevi, med katerim so zopet možnarji pokali, se je okoli 5. ure popoldne gospod predsednik, ki si je hipoma vsa srca pridobil, poslovil od nas in v Novomestu odpe-

ljal, spremljan od c. kr. okrajnega glavarja Ekelna in družih gospodov. Mi pa zdaj vsak dan Boga prosimo, naj nam mnogo let na Kranjskem ohrani visoke časti vrednega deželnega predsednika gosp. Winklerja!

Iz Ljubljane. — Da je potovanje c. kr. deželnega predsednika gosp. Winklerja, ki je hotel sam videti po toči poškodovane kraje na Dolenjskem, v istini bil slavni obhod, pričajo nam mnoga poročila v časnikih slovenskih in celó v „Laibacherici“, katera, če tudi „ustavoverci“ naši pisano gledajo predsednikov „Triumpfzug“ po Dolenjskem, sijajnega in prisrčnega sprejema v Novomestu ni mogla zatajiti in je v 169. listu, čujte! celó transparenta s slovenskima napisoma:

Slava cesarju!

Ki izvolil Te nam,

Slovenca Slovincem načelnika sam!

in pa

Slava!

I tebi, ki imaš srcé

Pravico in ljubav čuteče za vse.

In vse to, piše Novomeški dopisnik po vsej pravici, ni hinavstvo, ampak čist izraz srčnega čutja.

— (V seji mestnega odbora 23. dne t. m.) je bilo sklenjeno, 50. rojstni dan presvitlega cesarja Franca Jožefa, ki pade na 18. dan avgusta, s tem slaviti, da se mestnim ubogim ta dan razdeli 200 gold. miloščine. — V seji je odbornik Regali utemeljeval svoj predlog o zidanji nove kosarne; za najbolji prostor tej mestni kosarni je imenoval senožet v Pruljah, ki bi se cenó kupila, in kjer bi kosarna marsikak dohodek naklonila bolj ubožnemu Št. Jakobškemu predmestju. Predlog Regalijev je bil v prevdarek izročen stavbenemu in finančnemu odseku. — Gosp. Bradaška je bil imenovan blagajniški oficijal s plačo 700 gold.

— Naš visokočastiti državni poslanec gospod vitez Schneid je na poti na svojo grajščino Zaprice nad Kamnikom se v nedeljo dopoldne malo mudil v Ljubljani in obiskal tudi dr. Jan. Bleiweisa. V pogovoru je med drugim prišla beseda tudi na svečanost stoletnice Kopitarjeve, na katero je „Matica“ opomnila in o kateri namerava knjižico na svitlo dati z životopisnimi črticami. Pri tej priliki je pl. Schneid omenil, da je Kopitar bil prav dober prijatelj očetu njegovemu, katerega je iz posebne prijaznosti grščino učil, in da je oče njegov Kopitarja večkrat nadomestoval v službi cenzurski, ko je Kopitar leta 1835. itd. na dopustu bival v toplicah Badenskih poleg Dunaja. Po Kopitarji se je Schneidov oče seznanil tudi z dr. Miklošičem in prijateljstvo očeta Schneidovega z Miklošičem se datira iz onega časa. Tako vidimo plemenito rodovino Schneidovo v prijateljskih razmerah s slavnima našima slovanskima učenjakoma uže pred več ko 40 leti. Vse to je v živem spominu našega državnega poslanca gosp. viteza Schneida, kateremu po vsem tem in po posestvu poleg Kamnika je naša Kranja druga domovina postala, katero iz srca ljubi.

— Kakor je rokodelsko katoliško društvo v Celovcu 25. in 26. dne t. m. slovesno obhajalo petindvajsetletnico svojega obstoja, tako bode tudi ljubljansko društvo svojo petindvajsetletnico slovesno obhajalo 8. in 9. dne avgusta po programu, ki ga prinesó „Novice“ v prihodnjem listu.

— Kopitarjeva slavnost se bode 22. avgusta obhajala v Repnjah, njegovem rojstnem kraju, kjer se bode plošča spomenica vzdala v rojstno hišo našega slavnega rojaka. Slavnostni odbor nabira za dotične sošrtke doneskov, ki naj se izročijo gosp. dr. Josipu Staretu.

— Gosp. deželni predsednik biva zdaj na Dunaji ter neki še le do 4. avgusta pride s svojo rodovino v Ljubljano.

— O afêri, ki se je v nedeljo teden na Šmarno goro izletelemu društvu „Liedertafel“ v Medvodah pripetila, ne dá se še kaj bolj natančnega poročati zato, ker dogodba ni še „res judicata“. Kaj vse so ti „Vergnügungszüglerji“ počeli na Šmarni gori in v Medvodah, nam ni do pičice znano. Dokler ni tedaj c. k. sodnija govorila, smatramo vse za pripovedke. Gotovo pa je to, da društvo svojega izleta po postavnem predpisu ni naznanilo c. kr. okrajnemu glavarstvu in da zato tudi glavarstvo ni moglo žandarmeriji v Medvodah povelja dati, da bi bila čula nad izletom. Da se je vsled tega vstrelil obče spoštovani, v svoji službi zmerom jako vestni žandarm Jan, imajo vsi oni na svoji vesti, ki so zanemarili po postavi ukazano napoved izleta in pa „Laib. Zeitg.“, katere notico v uradnem listu je nesrečni rajniki, za svojo čast jako občutljivi mož za zaségo na svoje službovanje smatral. Gotovo je dalje tudi to, da nobena živa duša v Medvodah ni nič vedela o kakem „napadu“ na društvenike na celo kratki poti od gostilnice Medvodske do kolodvora, in da še danes nič ni slišati, kdo so bili „napadniki“. To in še več družega mora še le preiskava na dan spraviti, kakor tudi to, kakošne so bile „rane“ dotičnikov. Javno in slovesno pa moramo protestovati zoper to, da „par nobile fratrum“: „Laib. Zeitg.“ in „Tagbl.“ razglašata po svetu, da so bili slovenski kmetje v Medvodah našuntani od narodnjakov v „napad“ na pevce! — Vse drugo in tudi to na stran pustivši, da je glasoviti vrednik „Tagblattov“ Hans Kraus te dni še drugo grdo laž razposlal po širocem svetu, da je te dni v Loki nek „nemšk popotnik od slovenskih kmetov bil ubit“, vprašamo danes le: „Quousque tandem?“ Kako dolgo bo sl. vlada še roke križem držala in dopuščala, da nepoboljšljiva ustavoverska klika zlorabi tukajšnja nemška časnika v to, da ali le bolj potuhneno s prepisi ministerstvu Taffeovemu protivnih časnikov ali pa sans gêne z odločnimi napadi na grofa Taaffeja, deželnega predsednika Winklerja, grofa Hohenwarta in druge naše poslance, neprenehoma nemir delata v deželi, ter njo še posebno z blatom ometujeta tako, da tujci, ki take „grozovite“ reči beró, res misliti morajo, da smo Slovenci zgolj „divjaki“, ki bolj „kulture“ potrebujejo, nego „narodnih pravic“. Kakor nikdar poprej dandanes razburjena naša dežela zahteva, naj visoka vlada gosp. Leonu Suppantšitschu, vredniku „Laib. Zeitg.“, ki še zmerom misli, da je v službi Auersperg-Lasserjevi, resno zatajča: „wessen Brod du issest, dessen Lied du singest“, in če ostane gluh temu opominu, naj po kontraktu z „Laib. Zeitg.“ ga odstavi od vredništva uradnega časnika. — „Tagblatt“ pa, ki ni bil iz nikakoršnega družega namena ustanovljen, kakor zato, da nasprotuje pravicam naroda slovenskega, njegove zastopnike, naj so v deželnem ali državnem zboru, grdí in psuje, in deželo kar le more, osramotuje pred svetom, naj se iz ozira za javni mir in red za odločen čas v prepoved dene, vsaj imamo postavo, po kateri se domači listi začasno ustavijo, ptujim pa prepové vhod v naše dežele. Iztirati Hansa Krausa iz dežele, kakor svetujejo naši slovenski časniki, ne bi miru koristilo veliko, kajti „cigan gré pa cigan pride“, je znan pregovor. Vsakako hudo uznemirjena naša dežela zahteva radikalne premembe v nemškem tukajšnjem časništvu!

— (Vabilo.) Na korist po toči poškodovanim našim rojakom napravijo národna društva ljubljanska izredno

veselico v nedeljo dne 1. avgusta na vrtu ljubljanske čitalnice. Program zabavam: 1. Program pevski: 1. Veit — „Praga“, zbor. 2. Tovačovsky — „Pozdrav doklici“, zbor (nov). 3. Dav. Jenko — „Vidov dan“, zbor. 4. Hajdrih — „Hrcogovska“, zbor (nov). 5. Tovačovsky — „Na gorah“, zbor. 6. Bendl — „Svoji k svojim“, zbor — izvršuje čitalniški pevski zbor. 2. Program telovadni: Arabske piramide: 1. „Trije oroslani“. 2. „Oltar“. 3. „Herkulov spomin“. 4. „Križ“ — (predstavljajo Sokoli.) 3. Loterija. Loterija z mnogimi lepimi dobitki vrši se ob 10. uri. 4. Program godbeni: 1. „Lepa naša domovina“, popotnica. 2. „Slavjanska overtura“ od Titlna. 3. Četvorka iz opere „Boccacio“. 4. „Zadnji čas Zrinskoga“ od Zajca. 5. „Obsedanje pri Zaidi“, iz opere „Zaida“ od Pebrella. 6. „Felicitas“, polka Française od Zörnerja. 7. Operni potpourri od Zörnerja. 8. „Boccacio“, popotnica (izvršuje mestna godba). — Začetek ob 7½ uri zvečer. Vstopnina za osobo 30 krajc., brez omejenja dobrovoljne radodarnosti. K prav obilnemu udeležtvu te veselice z ozirom na nesrečo, ki je po več krajih zadela našo deželo, uljudno vabijo národna društva.

(Ako bi bilo vreme neugodno, se odloži ta večer veselica, in se po plakatih in časnikih naznani prihodnja.)

— (Opomin podružnicam družbe kmetijske kranjske.) Po predpisu družbenih pravil §. 9. črka b) se ima letnina udov vsako leto v prvem polletju plačati. Ker pa so dosedaj le samo podružnice Postojna, Bistrica, Idrija, Bohinj, Boštanj in Metlika, temu predpisu zadostile, se vljudno prosi 19 zaostalih podružnic, naj blagovolijo letnino družbenikov za tekoče leto, pa tudi dolgove prejšnjih let nemudoma pri častitih udih pobrati in polovico dotičnega zneska podpisnemu odboru odrajtati.

Glavni odbor c. k. družbe kmetijske v Ljubljani 25. julija.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Nekateri listi so raztrosili novico, da je zdravje cesarja opešalo. Zdaj pa se zve, da je Njihovo Veličanstvo pri najboljšem zdravju, pri katerem nam ga Bog še dolgo ohrani!

— Pri „Schützenfestu“, ki je hudo spodletel, ker so mu „ustavaški petelini“ hoteli dati čisto nemško podobo, se je odlikoval posebno celjski poslanec dr. Foregger s tem, da je o pozdravu 32 kranjskih strelcev Slovence razžalil. Tudi marsikaj družega so storili „ustavaški“ rogovileži in nemški dijaki, kar ni vstrezalo mirnemu namenu tega shoda. Ob enem je bila obrtnijska razstava, ki se je pa bolj sponesla.

— Deželni zbori so pretekli teden končali vsi svoja zborovanja in tako ima zdaj tudi parlamentarizem svoje počitnice.

Turčija. — Ne bo še mirú, ker je vlada odbila vse predloge in sklepe nove evropske konference berlinske. Zdaj bodo morale te oblasti zopet stopiti na noge in ugnati svojeglavnost turško, zato bodo poslale vojno brodovje pred Carigrad.

Listnica vredništva. Gosp. E. Wawrezki: Vašega dopisa tako dolgo ne moremo vzeti v „Novice“, dokler ni sl. sodnija stvari razsodila. Ko bi Vaše poslano uže zdaj objavili, bi s tem kazali, da je to pravo, kar Vi trdite. To pa bila bi prenačlica.